

Het nieuwe samenwerken

Nederland maakt eerdaags kennis met een uniek initiatief op het gebied van 'crowdsourcen'. Op 20 mei verschijnt het boek 'Duurzaam denken en doen', geschreven door een 'crowd' van 400 mensen. De uitgave is de eigentijdse opvolger van het geruchtmakende Brundtlandrapport van 25 jaar geleden.

'Crowdsourcing' werd voor het eerst benoemd en beschreven door de Amerikaanse journalist Jeff Howe in Wired Magazine in 2006. Hij omschreef het fenomeen als het outsourcen van een klus die traditioneel wordt uitgevoerd door een aangewezen persoon aan een ongedefinieerde, meestal grote, groep mensen via een open oproep. Het 'outsourcen' aan de 'crowd' werd samengevoegd tot 'crowdsourcen'. Wikipedia is een goed voorbeeld van een crowdsourcing-project. De bijdragen van duizenden internetgebruikers hebben geleid tot een gratis online encyclopedie die de papieren, commerciële versies vrijwel geheel uit de markt heeft gedrukt.

Our Common Future 2.0

Goede ideeën ontstaan vaak heel toevallig, ook in dit geval. Sinds de verschijning van het boek Our Common Future (het Brundtlandrapport) in 1987 is volop gediscussieerd over duurzaamheid. Naast bewustwording heeft dat ook nieuwe instituties opgeleverd, zoals het International Panel on Climate Change (IPCC), het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Dow Jones Sustainability Index (DJSI) voor bedrijven. Tegelijkertijd is het duurzaamheidsdebat nog steeds iets voor insiders, terwijl een groeiende groep

outsiders graag een steentje wil bijdragen aan een duurzame wereld. Ook hebben er zich sindsdien ingrijpende ontwikkelingen voorgedaan: het internet is wijd verbreid, het ijzeren gordijn is gevallen en 9/11 heeft de wereld veranderd. Ook zijn 'slow food', 'fair trade' en 'mindfulness' trends die duiden op hernieuwde aandacht voor duurzaamheid, al wordt die term door velen bewust gemeden.

Ergens in 2009 pakte Jan Jonker, hoogleraar Duurzaam Ondernemen aan de Radboud Universiteit Nijmegen, het Brundtlandrapport weer eens uit de kast. Spontaan kwam bij hem de gedachte op of het niet mooi zou zijn om na bijna een kwart eeuw een actuele visie op duurzaamheid voor de komende 25 jaar te presenteren. Een boek, toegespitst op ons land, dat nieuwe inspiratie biedt en recht doet aan de ideeën uit de maatschappij waarin we nu leven. Net zoals destijds ontwikkeld door een grote groep mensen, maar nu met het voordeel van internet, sociale media en mobiele telefoons. Van het een kwam het ander en binnen de kortste keren was er het project 'Our Common Future 2.0'.

Het resultaat

Via Hyves, LinkedIn, Twitter en andere digitale netwerken is in juni 2010 een oproep geplaatst voor deelname aan dit project. Binnen enkele weken was het doel om minimaal 200 mensen bij het project te betrekken al ruimschoots gehaald. Uit heel het land hadden zich studenten, ondernemers, adviseurs, academici, creatieve en innovatieve denkers, groene evangelisten, ingenieurs, uitvinders en een enkele middelbare scholier aangemeld om mee te denken over een duurzame toekomst voor Nederland. Omdat de

aanmeldingen bleven binnenstromen, werd het aantal deelnemers verhoogd naar meer dan 400. Ook het aantal bedrijven dat het project wilde sponsoren nam toe. Het idee om met een 'crowd' een boek over duurzaamheid te maken was in een paar weken tijd een serieus en omvangrijk project geworden.

In drie maanden tijd werkten 19 teams, elk op hun eigen manier, aan een toekomstvisie op thema's als leiderschap, economie, afval, spiritualiteit, mobiliteit en wonen. Nog eens drie maanden daarna voegden redactiemedewerkers de uitkomsten daarvan samen tot een prettig leesbaar boek boordevol met ideeën, tips, analyses en voorbeelden. De kracht van Duurzaam denken en doen is dat het niet alleen een visie op de toekomst biedt, maar ook concrete suggesties voor handelen. Het boek schetst een optimistisch beeld van de toekomst. In het jaar 2035 ziet de wereld er een stuk vrolijker uit dan nu. De mens staat weer centraal in de zorg, we wonen in groene aangename steden en we werken in losvaste virtuele samenwerkingsverbanden. Energie halen we niet meer uit vervuilende kolencentrales maar produceren we zelf via zon- of windcoöperaties. De economie vaart er wel bij en kinderarbeid of extreme armoede komen niet meer voor.

Of dit optimistische beeld nu wel of niet werkelijkheid wordt, het is wél de toekomstvisie die de 400 auteurs op papier hebben gezet. Meeslepende beelden en prikkelende ideeën zijn alomtegenwoordig en het zal de lezer moeite kosten om er niet meteen iets van in de praktijk te gaan brengen.

Meer dan een boek

Naast een inspirerend boek heeft het project interessante ervaringen opgeleverd in wat gaandeweg 'het nieuwe samenwerken' is gaan heten. Deze manier van samenwerken vraagt aan mensen om over hun schaduw heen te stappen en hun eigen veilige domein en gevestigde ideeën te verlaten ten

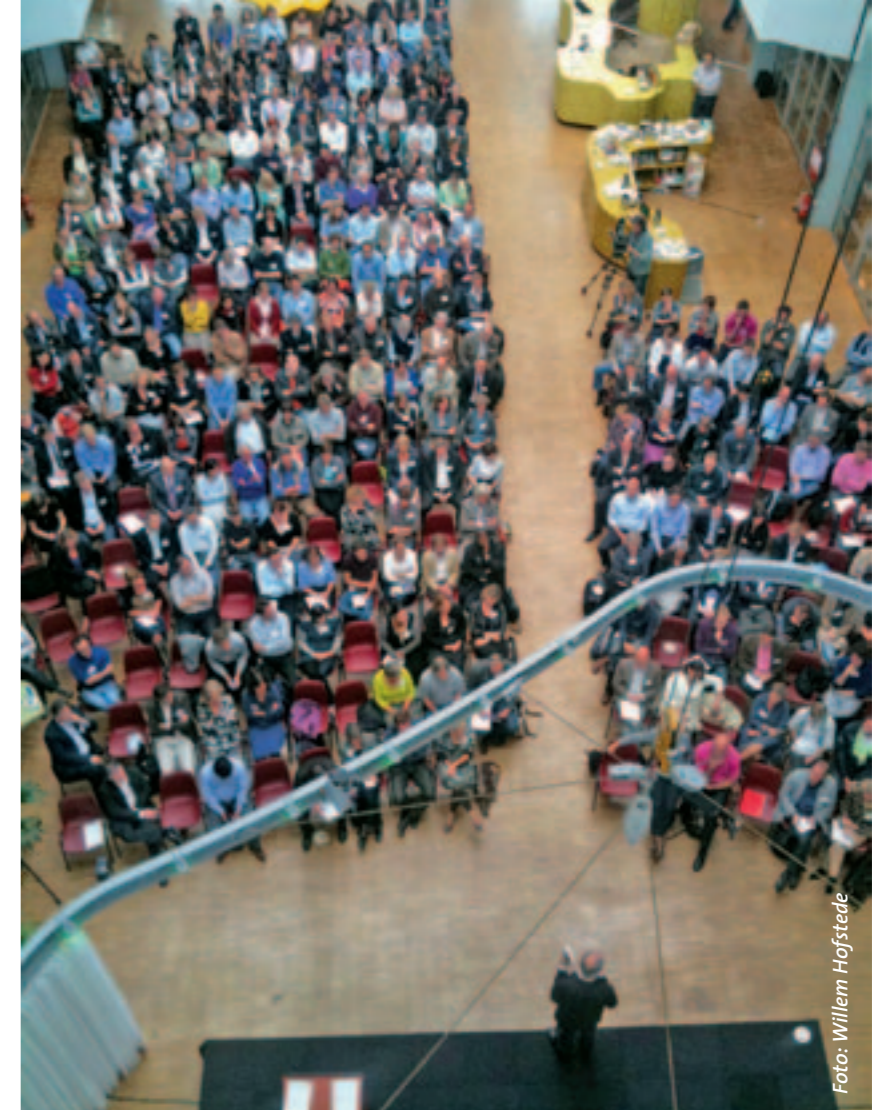
bate van een groepsproces. De individualisering lijkt, althans onder de deelnemers van 'Our Common Future 2.0', al op z'n retour te zijn. Het geeft een geweldig gevoel om met een aantal mensen die je nog maar een of twee keer 'live' hebt ontmoet, te werken aan een gezamenlijke toekomstvisie. De schrijvers troffen elkaar op onorthodoxe momenten en plaatsen: virtueel via Skype, GoogleDocs, LinkedIn of Hyves, live in cafés, bij elkaar thuis of op elkaars werkplek.

Tegelijkertijd is écht en productief samenwerken niet voor iedereen vanzelfsprekend. Dit is ook te zien aan het feit dat sommige themagroepen niet tot een bevredigende afronding zijn gekomen. Ook waren er groepen die alleen tot een goed einde kwamen door concessies te doen aan hun product. Een rondgang langs deelnemers leert bovendien dat zij verschillende motieven hadden om mee te doen: netwerken, persoonlijke ontwikkeling, promotie van hun organisatie. Allemaal legitieme belangen, die er mogen zijn zolang ze niet op de voorgrond aanwezig zijn.

Lessen

Een succesfactor in dit proces was dat er genoeg deelnemers waren die met volle overgave wilden bijdragen aan een gezamenlijk eindproduct. Dat zij daarmee tegelijkertijd hun eigen belang dienden, is nooit een struikelblok geweest. Integendeel: de samenwerking met onbekenden leverde voor velen een nieuw netwerk van mensen op waarmee zij een intensieve en inspirerende tijd hebben gehad. Een andere succesfactor is dat initiatiefnemer Jan Jonker tot het eind betrokken en aanwezig is geweest bij alle onderdelen van het proces. Hij is een motiverend, open persoon die mensen daadwerkelijk betreft. Het succes van de 'crowd' ontstaat mede dankzij een inspirerende leider.

Voorlopige lessen zijn dat crowdsourcing een fantastische manier is om goedkoop en snel tot resultaten te

Beeld van startbijeenkomst in september 2010 met een fysieke 'crowd' van 400 mensen

komen, maar ook dat er een paar aandachtspunten zijn. Zo is ondanks alle mogelijkheden via sociale media, 'live' contact onontbeerlijk voor het ontstaan van onderling vertrouwen en daarmee een vruchtbare samenwerking. Daarnaast verbeterd de kwaliteit als aandacht wordt besteed aan de samenstelling van de teams door bijvoorbeeld te selecteren op kennis, vaardigheden en ervaring.

Oproep

Het boek is niet alleen een prettig leesbare inspiratiebron, maar doet tevens een stevige oproep om te investeren in andere vormen van samenwerking om duurzaamheid in de praktijk te brengen. Boodschap: de komende 25 jaar gaan we elkaar weer hard nodig hebben. Wie dat op tijd door heeft én uitdraagt, is klaar voor de toekomst!

Jos Reinhoudt en Voline van Teeseling

Congres

Tijdens een feestelijk congres wordt het eerste exemplaar van 'Duurzaam denken en doen' op 20 mei in het bijzijn van een groot deel van de auteurs uitgeleend aan Ruud Lubbers. Het evenement wordt aangevuld met lezingen van prominente sprekers en workshops. Aanmelden kan op www.ocfconferentie.nl.

Over het boek

'Duurzaam denken en doen' is vanaf 20 mei voor € 14,95 te koop in de boekhandel of te bestellen via de website www.ourcommonfuture.nl. Op de website is ook achtergrondinformatie over het project te vinden. VVM-directeur Rachel Heijne is als ambassadeur bij het initiatief betrokken.

Auteursinfo

Jos Reinhoudt (jos@reinhoudt.com) en Voline van Teeseling (volinevanteeseling@yahoo.com) werkten als co-auteur aan een visie op de economie en daarna als lid van de kernredactie mee aan Duurzaam denken en doen. Jos Reinhoudt is adviseur duurzaamheid bij BECO; Voline van Teeseling is zelfstandig adviseur duurzaamheid en interim-manager.